Mináč Vladimír (1922-1996) :)

Slovenský spisovateľ, publicista, literárny kritik a filozof.

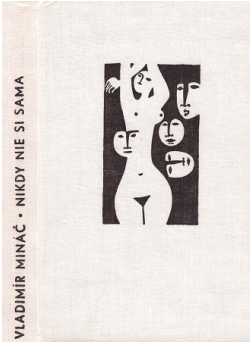

Narodil 10. augusta 1922 v Klenovci. Po absolvovaní gymnázia v Rimavskej Sobote študoval slovenčinu a nemčinu na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave (19401944). Aktívne sa zúčastnil v Slovenskom národnom povstaní a koncom decembra 1944 ho fašisti odvliekli do koncentračného tábora v Mauthausene a Dachau. Po skončení vojny pôsobil ako redaktor a šéfredaktor časopisov: *Bojovník*, *Obrana ľudu*, *Kultúrny život*. Od roku 1956 sa venoval výlučne literárnej a kultúrnopolitickej práci. Roku 1974 bol vymenovaný za predsedu Matice slovenskej. Takmer tri desaťročia pracoval vo významných spisovateľských a politických funkciách, bol poslancom Národného zhromaždenia a poslancom Slovenskej národnej rady. Roku 1975 mu bol udelený titul národný umelec.

Umelecká próza, eseje, literárna kritika a literárna publicistika (Hovory M) Vladimíra Mináča sú od roku 1947 takmer nepretržite v centre slovenského literárneho života. Skúsenosti a prax aktívneho novinára a publicistu, znásobené jeho polemickým naturelom, majú zásluhu na tom, že vždy písal o najaktuálnejších problémoch; umeleckým a kritickým dielom zasahoval priamo do súčasných spoločenských a myšlienkových procesov. Osou jeho diela je najväčší osobný i generačný zážitok Slovenské národné povstanie ako východisko, ale aj ako historicko spoločenské a mravné zázemie národného vedomia, viď románová trilógia *Generácia* (zložená z časti: *Dlhý čas čakania*, *Živí a mŕtvi*, *Zvony zvonia na deň*) aromán *Smrť chodí po horách*.

Je autorom desiatok diel umeleckých próz, románov: *Výrobca šťastia*, *Nikdy nie si sama*,..., poviedok: *Na rozhraní*, *Tmavý kút*,..., literárnokritických a publicistických prác, esejí: *Paradoxy*, *Dúchanie do pahrieb*, *Zobrané spory J. M. Hurbana* a iných, v ktorých vždy dominuje prenikavá analýza slovenského človeka, slovenského sveta a života v súradniciach spoločenských i historických. Nebol priateľom zjednodušených riešení a zjednodušeného myslenia. Pre neho ani človek, ani národ neexistovali mimo historických, spoločenských a triednych vzťahov a súvislostí. Mináčovo „vzťahy sú naším osudom“ sa stalo základňou neúprosných i láskavých pohľadov na slovenskú krajinu a človeka v nej. Dokladom jeho neľahostajného vzťahu k nášmu osudu v jeho vzostupoch i pádoch, v utrpení i šťastí je aj jeho činnosť v Stálej rade národnej kultúry, kde ako prvý nositeľ ocenenia „Zlatý dvojkríž“ až do svojej smrti pôsobil ako predseda.

Na sklonku života sa Vladimír Mináč „výrobca šťastia, dúchač do pahrieb, hriešnik a záchranca, nedotknuteľná modla, ale i prekliaty, nechápajúci i nepochopený, mudrc, pochybovač z presvedčenia“ utiahol do ticha prírody na Záhorí, kde vyjadrené slovami básnika „odpúšťal ostatným a prispôsoboval sa svetu, ktorý sa tak prudko zmenil“. Sporovlivosť v jeho vyjadrovaní bola akoby predzvesťou toho, že briskné mináčovské myslenie, odrážajúce zrelosť i pátos človeka, ktorý veľa vedel, veľa rozmýšľal a ktorému nič nebolo ľahostajné, slovenská kultúrna verejnosť čoskoro stratí... Zomrel 25. októbra 1996.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania